

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

72. An puer existens in utero matris possit baptizari? Ex p. 2. tr. 15. &
Misc. 1. res. 44.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolver.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Caspensem in *Cur. Theol. tom. 2. tract. 27. dis-*
put. 1. sect. 2. num. 16. dicendum est itaque,
 quod quamvis baptizandus adēd infirmus sit, ut
 exiguae aqua aperitionem, qua baptizetur,
 ferre non possit, absque periculo vita (quod
 mortaliter accidere nequit) baptizandus est,
 ne moriatur absque Baptismo, quia acceleratio
 illa mortis hominis alias morituri, cui ratione
 dicta aperitionis exponitur, adēd exigua,
 & insensibilis est, & fit modo ita humano,

Sup. hoc in regularitate in fin. Ref. 5. & 6. & in tom. 3. tr. 7. ex Ref. 3. Vi- de §. Secun- dō posse.

ut ob salutem eternam non sit contra rationem, ac proinde si baptizans non manet irregularis quamvis re ipsa sequatur dicta acceleratio.

4. Nota verò hic obiter, non valere Baptismum si quis videat, puerum ab alio projici, & proferat verba forma; neque enim ille puer potest dici baptizatus, seu ablutus ab eo, qui illa verba protulit. Ita Dicastillus, ubi suprà. Sed contraria sententiam non minus probabilem existimat Leandrus de *Sacramento tom. 1. tract. 2. disput. 2. quest. 30.* Primo, quia si puer è manibus baptizantis forte elapsus esset, & tunc ipse baptizans proferret verba Baptismi, verè efficaret validum Baptismum: ergo & baptizans in nostro casu. Secundò, quia formaliter tunc verificantur verba Baptismi, licet materialiter ab ipso baptizante non esset puer abolutus. Sed ego non recedo à sententia Dicastilli: Puto tamen quod valeat Baptismus quando quis aquae defluenti è teste, submittit puerum ablendum, & verba Baptismi profert: quia in hoc casu, verè formaliter, & materialiter, infans denominatur ablutus a submittente, & proferente verba Baptismi; sicut denominatur à projiciente in flumen. Ita Leandrus, ubi suprà, quest. 30. & ante illum Bonacina de *Sacram. disput. 2. quest. 2. punct. 4. num. 25.* No-

Sup. hoc ultimo notato magis latè infra in Ref. 73. & 74.

ta verè hic obiter quod ex Coninch, & Suarez, docet amicissimus, & doctissimus Pater

Antonius Escobar, & Mendoza in *Theol. mor. tract. 7. exam. 2. cap. 4. n. 13.* mulierem, quæ dama-

natur ad mortem, & est periculum, ne ex aliquo

morro una cum prole moriatur, posse servato ju-

ris ordine prius secari, si spes sit, ut fœtus baptizi-

ari valeat.

RESOL. LXXI.

An si pueri moriantur in utero matris, possint ibi baptizari?
Et quid, si mors matris inde sequatur, vel prevideatur sequitur?
Intra, an mater eo casu teneatur permettere, ut proles baptizetur? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 12.

Sup. hoc in §. 1. Ref. seq. & in to. 1. tr. 1. difficult. 4. num. 4. ubi ita afferit. [Los niños, ex doctrina §. Primò, ut que están en los vientres de sus madres no se in articulo, pueden allí bautizarse.] & ideo Ochagavia de Ref. 3.

Sacrament. tract. de Baptismo, quest. 4. num. 5. Ita afferit. Puer dum est in utero matris, etiamfi arte obuteris eum aqua pertingat, nequit baptizari, quod expresse pater ex cap. qui in maternis, de consecr. dist. 4. ubi dicitur, non posse renasci secundum Deum, qui non est natus secundum Adam. Hæc ille, & plures discipuli D. Thom. cum ipso in 3. part. q. 68. art. 11.

2. Sed ego puto cum Joanne Präposito in 3.

part. q. 66. art. 8. dub. 3. num. 91. quod si actio ministri possit ad ipsum puerum, etiam in utero matris existentem, pervenire, nihil obstat, quo minus possit baptizari; ut si fistula possit pertinere ad ipsum infantis corpusculum, vel si propter apertam matris cicatricem aperio aqua possit ad illud pertinere. Probatur, infans in eo statu est homo distinctus à matre, & sufficienter natus ex nihilo, contraxitque peccatum originale; igitur si in eo statu aqua possit ad eum pertinere; baptizari potest. Unde sequitur, quod in necessitate possit hoc modo baptizari, quando scil. non afulget spes, quod proles possit viva educi ex utero, & juxta modum à nobis positum possit illi succurriri. Ita Präpositus. Vide etiam Marchantium in resp. *Pastoral. de Sacram. tr. 2. c. 1. q. 2. cas. 4.* ubi testatur aliquos Theologos hanc sententiam docere.

3. Non desinam tamen hic adnotare eundem

Präpositum docere, quod licet mater viva exci-

di non possit, ut proles baptizetur, quia non licet

directe aliquem occidere, ut etiam bono spirituali

ejūdem, vel alterius propisciat, possit tamen

baptizari eo modo, quo diximus, si aqua ad eum

pertingere valeat, etiam si mors matris inde sequatur, & prævideatur sequitur, quia in nostro ca-

si actio ministri non respicit interitum matris pro-

nam ad lin- 6. & in to. 7. tr. 4. ex Ref.

7. §. Imò in fine, & in

tom. 8. n. 10. ex Ref. 3. §. Norandum

est in fine, à vers. alio

qui & ma- ter gravida

certum est nos posse succurrere, & certum est eum

alias peritum, eadem ratione tenetur in simili- bus circumstantiis permittere, ut cum aperto

nostræ vitæ pericolo aliis succurrat; quandom tam-

en ex una parte non appetit morale periculum,

quod proles non poterit nasci viva ex utero, & ex

altera parte moralis spes, quod efficaciter poterit ei succurriri in utero, Baptismum te ipsa conferendo, mater non tenetur lese aperto vitæ discrimini

exponere, & proinde raro tenetur expondere se isti

periculo, cum raro omnes illa circumstantia o-

currant. Huc usque Präpositus.

RESOL. LXXII.

An puer existens in utero matris possit baptizari?
Ex part. 2. tr. 1. 5. & Mis. 1. Ref. 43.

§. 1. Negat Bonacina de *Sacram. disp. 2. q. 2. punct. 6. n. 6.* & Comitolus in *resp. mor. lib. 1. q. 13. num. 2.* Alexander de Ales p. 4. q. 8. membr. 7. art. 2. §. 1. Richard. in 4. dist. 6. art. 2. q. 1. D. Anton. part. 3. tit. 14. cap. 15. §. 1. Sylvest. ver. *Bap-*

tismus 6. n. 3. & alij. Nam ut ait D. Thom. in 3. p. 9. 68. art. 11. ex *D. August. Epist. ad Dardanum.* nemo renascitur spiritualiter, nisi prius nascatur naturaliter. Sed Baptismus est quedam spiritualis

regeneratio; ergo non debet aliquis baptizari,

pruisquam ex utero nascatur.

2. Sed ego puto, posse puerum in utero matris

baptizari, si in aliqua sui parte aqua lavari possit.

Ita contra Comitolum, qui mordicus contraria

sententiam tenet, sentiunt hi omnes, Zambran. in

suis decis. cas. conf. 1. dub. 3. n. 6. Ledesma in 4.

q. 9.

De Sacram. Baptismi. Ref. LXXIII.&c. 49

g. 9. art. 11. Suarez tom. 3. in 3. part. q. 68. art. 11.
Valent. tom. 4. dist. 4. q. 1. p. 1. Alphon. Vivald.
in Candelabro aur. p. 1. n. 16. Victoria in sum. q. 32.
Gabriel in 4. dist. 4. q. 2. art. 3. dub. 2. & Coninch. de
Sacram. q. 68. art. 11. n. 90. Nam in tali casu repe-
riunt omnia essentialia ad Baptisum requisita,
nempe ablutione cum debita forma verborum.

3. Ad argumentum vero Comitoli, & aliorum
respondetur, ut quis possit per Baptisum renasci,
sufficit, ut ea precedat nativitas, qua quis de non
homine sit homo, modò possit lavari, ut patet in
iis, qui tantum manum exerunt, aut execantur ex
utero matris mortua, quo casu non nascerentur na-
turaliter. Ergo cum dicitur debere hominem prius
nasci ex utero matris, vel ex parte antequam bapti-
zetur, hoc non est intelligendum de propria nativi-
tate. Quacumque enim ratione fieri possit, ut
abluatur, id fatis erit ad valore Baptisimi, etiam si
propria nativitas humana non precedat, quia sub-
stantia Sacramenti consistit in ablutione cum de-
bita forma verborum; que quidem substantialia,
ut diximus, aliud in nostro calu.

RESOL. LXXIV.

An mater ad mortem condemnata, si morbo lethali
corripiatur, liceat secari, ut infans etiam moriturnus
baptizetur? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 13.

§. 1. * **A**d hanc questionem affirmativè re. * Sup. hoc
Bapt. q. 4. n. 6. ubi sic ait: Neque mater etiam vo-
lens esset secunda, & aperienda, etiam si in articulo
mortis, ut filius eruat, & baptizetur, quia non
sunt facienda mala, &c. si tamen esset ad mortem
damnata mater, efférre periculum ne ex aliquo
morbo ante partum una cum prole moreretur, pos-
set servato juris ordine prius secari, si esset spes
quod proles hoc modo baptizaretur. Ita ille, qui
citat Suarez & Coninch. alibi à me citatos in 1. p.
tratt. 1. Mscel. refol. 44. Quibus etiam addo Joan.

Preposit. in 3. p. q. 66. art. 8. dub. 3. n. 93. & Lay-
man. lib. 4. tr. 2. cap. 3. n. 2. Quia hic est
Ref. antecé-
dens, & in
alia Ref. eius
tertiae not.

2. Non definam tamen hic adnotare contrarium
sententiam docere Episcopum Moscosum in sum.
tr. 2. c. 2. n. 2. ubi sic ait: [Estando la madre pre-
ñada y condenada à muerte, el derecho civil dis-
pone que no se execute la sentencia hasta despues
del parto, y si por alguna grave enfermedad, o por
razon del mal parto, està en peligro declarado de
muerte, y los medicos dicen, que no puede vivir
en ninguna manera se ha de abrir, para sacar fuera
la creatura, aunque no hayan faltado algunos Do-
ctores, que digan lo contrario.] Ita ille.

RESOL. LXXIII.

An mulier condemnata ad mortem possit prius secari,
si adgit periculum, ne ex aliquo morbo ante par-
tum una cum prole moreretur, & spes adgit, ut in-
fans hoc modo possit baptizari?
Et an salem mortua mare secundam sit, ut puer
baptizari possit, si adhuc vivat?
Et notariorum licere mari consentire se adhuc vi-
vian secari ad hanc effectum.
Et adveritur in supra dicto casu differendam esse
executionem sententia, donec mater pepererit? Ex
p. 2. tr. 1. 5. & Msc. 1. Ref. 44.

RESOL. LXXV.

An infans moribundus sit baptizandus in qualibet
minima parte sui corporis, v. g. Capillorum, un-
guium, pellis, quam Medicus Scundinam appelle-
bat, digitii, &c.?
Et an vero, si puer evaserit periculum, effet saltem
sub conditione repetendus baptismus?
Et cum puer est in mortis articulo, an possit bapti-
zari cum forma dubia, si nemo adegit, qui sciat cer-
tam formam? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 4.

§. 1. **R**espondeo affirmativè cum Basilio Pon-
tio de Marim. lib. 4. c. 25. n. 7. Ocha-
gavia de Sacram. tr. unc. de Bapt. q. 4. n. 3. ubi sic
aferit: Ablutio cuiuscumque partis etiam minimæ,
sufficit ad hoc ut sacramentum Baptisimi valeat.
Probatur, quia illa ablutio sufficit ad rationem
baptisimi; per quam homo abfolvit, & simpliciter
dicitur ablutus, seu tinctus; sed contingente
aqua quamlibet minimam partem hominis, homo
dicitur simpliciter lotus, & tinctus; ergo ablutio
cujuslibet minimæ partis sufficit ad valorem bap-
tisimi; que doctrina adeò extendenda est, ut ad va-
lorem baptismi sufficiat aquam contingere tantum
capillos, ut notarunt Sotus in 4. dist. 3. quest. unc.
art. 7. §. 3. arg. & Valquez tom. 2. in 3. part. di-
sp. 146. Non quia capilli vivant, cum non au-
geantur per intus sumptionem, ut loquuntur Phi-
losophi, disputantes de argumentatione viventium,
qua ratione augentur viventia; sed augentur per
juxta positionem, sicut augentur omnia non vi-
ventia, sed ex eo capillorum ablutio satis apta ad
baptisum indicatur, quia illi reputantur tanquam
partes hominis; unde illis ablutis homo simpliciter
dicitur ablutus. Ob quam etiam rationem, si aqua

Sup. doctri-
na contenta in hac
Refol. usque
ad §. ult. in
tom. 3. tr. 1.
ex Ref. 3. §.
Primo ut in
articulo.

Sup. his ta-
pillis in §.
non prater-
ta & cursum
infra in §.
seq. hujus
Refol. post
medium, &
breviter in
principio
Ref. leg.

E Baptismi